

[ΚΕΠΕ] Σύμφωνα με την τετραμηνιαία έρευνα, η έκρηξη των μακροχρόνια ανέργων φρενάρει τις προσδοκίες για βελτίωση

Θα αργήσει η ανάκαμψη της απασχόλησης

Του Στέλιου Παπαπέτρου
stapap@nautemporiki.gr

Η μακροχρόνια ύφεση της οικονομίας και η συνεπής ακολουθία «έκρηξη» της ανεργίας σε πρωτόγνωρα για τη χώρα μας επίπεδα «καθιστούν τις προβλέψεις για την αγορά εργασίας, ακόμα και τις βραχυχρόνιες, αρκετά παρακινδυνευμένες».

Αυτή είναι μία από τις βασικές επιστημονικές της τετραμηνιαίες έκθεσης του ΚΕΠΕ (Ιουλίου 2016) για τις οικονομικές εξελίξεις και τις προοπτικές απασχόλησης στην Ελλάδα.

Μάλιστα, η έκθεση αναφέρει ότι αν και φαίνεται ότι η ανεργία, σε απόλυτους όρους, αποκλιμακώνεται και η απασχόληση ανακάμπτει, η οικονομική θεωρία προβλέπει και η διεθνής εμπειρία έχει δείξει ότι η αποκατάσταση των επιπτώσεων της ύφεσης, ειδικά σε οικονομίες που αντιμετώπιζαν χρόνια διαρθρωτικά προβλήματα, είναι χρονοβόρα και πολυδιάστατη διαδικασία.

Σύμφωνα με τα πρόσφατα στοιχεία, η ανεργία στο πρώτο τρίμηνο του 2016 βρίσκεται στο 24,9% (ΕΛΣΤΑΤ), ενώ τη χρονική περίοδο 2008-2015 χάθηκαν περίπου 1 εκατ. θέσεις εργασίας.

Η έκθεση επισημαίνει τη σταδιακή και αργή ανάκαμψη της απασχόλησης, η οποία το 2015 παρουσίασε αύξηση 2,1% σε σχέση με το 2014, αλλά, όπως χαρακτηριστικά αναφέρει, σε περιόδους μακροχρόνιας ύφεσης και παρατεταμένης ανεργίας, πέρα από τα οικονομικά μεγέθη η επιβίωση της αγοράς εργασίας εξαρτάται και από τους θεσμούς που τη διέπουν.

Διάρκεια χρόνου ανεργίας στο 8^ο τρίμηνο των ετών 2008-2015

Τώρα θα αρχίσει να αναζητά εργασία	2008	2013	2014	2015
Λιγότερο από 1 μήνα	6,99	2,45	2,14	2,85
1 - 2 μήνες	18,40	7,19	7,02	6,98
3 - 5 μήνες	13,03	7,67	8,03	6,23
6-11 μήνες	16,31	11,52	9,35	9,12
12 μήνες και άνω	44,28	70,50	73,00	74,25
Σύνολο	100	100	100	100
Ποσοστό (%) νέων ανέργων	34,20	23,70	24,30	22,60
Ποσοστό (%) μακροχρόνια ανέργων	44,30	70,50	73,00	74,30

Πηγή: Έρευνας Εργατικού δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ, υπολογισμοί ΚΕΠΕ

> ΚΕΠΕ: 6 βασικά συμπεράσματα

1. Αύξηση της απασχόλησης κατά 2,1% το 2015, έναντι αύξησης 0,6% το 2014.
2. Τα δεκαετία 1998-2008 δημιουργήθηκαν 500.000 νέες θέσεις εργασίας, αλλά...
3. Στην επταετία 2008-2015 χάθηκαν 1 εκατ. θέσεις εργασίας.
4. Για κάθε 1 εργαζόμενο απαστολή 1,5 άτομο που δεν εργάζεται.
5. Σχεδόν διπλασιάστηκε η μερική απασχόληση. Ήταν το 2008 στο 5,8% και εκτινάχθηκε το 2015 στο 9,4%.
6. Στις 872.000 οι μακροχρόνια ανεργοί άνω των 12 μηνών.

[SID:10352660]

Παράγοντες που επηρεάζουν τις προοπτικές απασχόλησης

Πέρα από τις επιπτώσεις της ύφεσης στην οικονομία, η έκθεση επισημαίνει και μια σειρά από επιμέρους παράγοντες οι οποίοι επηρεάζουν την απασχόληση. Όπως αναφέρει ο ερευνητής του ΚΕΠΕ Νικόλαος Κανελλόπουλος, ο οποίος συντάζει το τμήμα της έκθεσης για την αγορά εργασίας, «η δραματική μείωση της απασχόλησης μεταξύ 2008 και 2015 κατά περίπου ένα εκατομμύριο άτομα οφείλεται σε μεγάλο βαθμό και στην επιβράδυνση του Δημοσίου ως εργοδότη». Το Δημόσιο από το 2010 σταμάτησε την ανανέωση των συμβάσεων ορισμένου χρόνου (τα λεγόμενα stage) και έχει δεσμευτεί για περιορισμό των προσλήψεων με την εφαρμογή του κανόνα μία πρόσληψη για κάθε πέντε αποχωρήσεις.

Σύμφωνα με την έκθεση του ΚΕΠΕ, τα προηγούμενα έτη έλαβαν χώρα σημαντικές διαρθρωτικές αλλαγές στην αγορά εργασίας, με βασικό στόχο να την καταστήσουν ανταγωνιστική και περισσότερο ευέλικτη. Η έκθεση επισημαίνει ότι αυτές οι θεσμικές αλλαγές που είχαν σαν

στόχο μια πιο ευέλικτη αγορά εργασίας, πιθανόν να επηρέασαν τα βασικά μεγέθη της απασχόλησης που συνδέονται με αυτές τις θεσμικές αλλαγές. Επίσης, εκτιμά ότι θα επηρέασουν θετικά τις εξελίξεις στην αγορά εργασίας οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης και κατάρτισης, οι οποίες έχουν ήδη σχεδιαστεί και δρομολογηθεί από το υπουργείο Εργασίας για το προσεχές χρονικό διάστημα και αφορούν περίπου 150 χιλιάδες νέες θέσεις εργασίας.

Στην έκθεση επισημαίνονται και οι θετικές επιπτώσεις στην αγορά εργασίας από την απελευθέρωση των κλειστών επαγγελματιών και εκτιμά ότι πολλά από τα επαγγέλματα που απελευθερώθηκαν με τις μεταρρυθμίσεις αποτελούν εσοφή για πολλές άλλες δραστηριότητες και, άρα, «αναμένεται θετική επίδραση και στην υπόλοιπη οικονομία».

Ποιος είναι ο ρόλος της απασχόλησης στην αγορά εργασίας

Η αγορά εργασίας το 2015 συνέχισε να παρουσιάζει σημάδια βελτίωσης που άρχισαν το 2014. Η απασχόληση το 2015 αυξή-

θηκε κατά 2,1% έναντι αύξησης 0,6% το προηγούμενο έτος, εμφανίζοντας έτσι θετικούς ρυθμούς για δεύτερο συναπτό έτος. Το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε στο 24,9% το 2015 από 26,5% το προηγούμενο έτος. Τον δε Ιανουάριο του 2016 το εποχικά διορθωμένο ποσοστό ανεργίας ανέρχεται στο 24,4%, καταγράφοντας μείωση σε σχέση με πέρυσι (Ιανουάριος 2015: 25,7%). Ο αριθμός των ανέργων μειώθηκε κατά 6,5% το 2015 και υποχώρησε στα 1.169,1 χιλ. άτομα τον Ιανουάριο 2016. Η ταυτόχρονη μείωση του αριθμού των ανέργων με την ίδια τάξεως αύξηση του αριθμού των απασχολούμενων άφησε σχεδόν αμετάβλητο το εργατικό δυναμικό. Αξιοσημείωτη είναι, επίσης, η μείωση του μη ενεργού πληθυσμού, η οποία μάλλον υποδηλώνει μετανάστευση στο εξωτερικό. Η έκθεση του ΚΕΠΕ επισημαίνει ότι και από τα στοιχεία του πληροφοριακού συστήματος ΕΡΤΑΝΗ του υπουργείου Εργασίας προκύπτει σαφής εικόνα βελτίωσης τα τελευταία έτη στη μισθωτή απασχόληση του ιδιωτικού τομέα, η οποία συνεχίζεται και στο πρώτο τρίμηνο του 2016. Οι παράγοντες που επέδρασαν θετικά στην ενίσχυση της απασχόλησης συνδέονται με την αύξηση του ΑΕΠ την αντίστοιχη περίοδο, την αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας σε συγκεκριμένους κλάδους με προεξάρχοντα τον τουρισμό και το εμπόριο, την επέκταση ευέλικτων μορφών απασχόλησης, καθώς και τη συγκράτηση του κόστους εργασίας στα χαμηλά επίπεδα που είχαν διαμορφωθεί τα προηγούμενα έτη.

[SID:10352321]

Μερικά απασχόληση

▼ Η μερική απασχόληση στην Ελλάδα παραμένει σχετικά χαμηλή, αν και τα τελευταία έτη έχει αυξηθεί σημαντικά σε απόλυτα και ποσοστιαία μεγέθη. Ειδικότερα, ενώ το 2008 με καθεστώς μερικής απασχόλησης εργάζονταν 266,5 χιλιάδες ή 5,8% των απασχολούμενων, τα αντίστοιχα μεγέθη για το 2015 είναι 300,4 χιλιάδες και 9,4%. Ωστόσο, την περίοδο πριν από την κρίση το 43% των μερικών απασχολούμενων βρισκόταν εκεί επειδή δεν έβρισκε πλήρη απασχόληση, ενώ το 2015 αυτό το ποσοστό ανήλθε στο 69,5%.

Μακροχρόνια άνεργοι

▼ Ο αριθμός των μακροχρόνια ανέργων (άνω των 12 μηνών συνεχούς ανεργίας) και των νέων ανέργων (άνεργοι χωρίς καθόλου προηγούμενη εργασιακή εμπειρία) έχει αυξηθεί σημαντικά. Ειδικότερα, οι μακροχρόνια άνεργοι από 178,1 χιλ. το τέταρτο τρίμηνο του 2008 υπολογίζονται σε 872 χιλ. το αντίστοιχο τρίμηνο του 2015. Αυτό σημαίνει ότι παραπάνω από τους μισούς άνεργους ή το ένα πέμπτο του εργατικού δυναμικού ψάχνουν να εργαστούν για τουλάχιστον 12 μήνες. Επίσης, οι άνεργοι που δεν έχουν εργαστεί καθόλου από 137,4 χιλ. το 8^ο τρίμηνο του 2008 εκτιμώνται σε 265 χιλ. το 8^ο τρίμηνο του 2015. Η αύξηση των μακροχρόνια ανέργων ακολουθεί πορεία σχεδόν παράλληλη με αυτή της συνολικής ανεργίας, δείχνοντας ότι το φαινόμενο της ανεργίας έχει λάβει πλέον πιο μόνιμο χαρακτήρα.

[SID:10352662]